

Cenné papiere – ako ich zdediť?

Tlačová správa

Bratislava, 11.3.2020

Dôsledky kupónovej privatizácie ešte stále nie sú na Slovensku minulosťou. Počas nej si viacerí občania kúpili akcie, teda cenné papiere slovenských podnikov, firiem či spoločností. Mnohé cenné papiere časom stratili hodnotu a občania ich bezodplatne previedli na štát. Tie ostatné, často aj bonitné, sú však stále vedené na účtoch v Centrálnom depozitári cenných papierov SR, a.s. (CDCP). Keďže kupónová privatizácia prebehla pred takmer tromi desiatkami rokov, mnohí z nás cenné papiere v nej získané, zdedili. Celkom logicky si teraz kladú otázku, ako toto dedičstvo získať a nič pritom nepodceňiť.

Zákon o cenných papieroch

Cenné papiere môžu byť evidované na účtoch majiteľov v Centrálnom depozitári cenných papierov SR. Ak majiteľ účtu zomrie, CDCP neumožní pozostalým disponovať s cennými papiermi zosnulého bez riadneho dedičského konania. Je teda nevyhnutné, aby toto konanie prebehlo. Najskôr je vhodné preveriť, či váš zomrelý príbuzný mal účet vedený v CDCP. To môžete urobiť aj vy na web stránke centrálného depozitára, stačí zadať rodné číslo zomrelej osoby. Ak CDCP účet zomrelého vedie, nedostanete informáciu, aké cenné papiere na účte sú. Takúto informáciu CDCP poskytuje formou výpisu z účtu, o ktorý môže požiadať iba notár. *„Väčšina notárov toto robí automaticky, ale nemožno sa na to úplne spoliehať,“* radí Michal Ninis, vedúci odboru Obchodných služieb a odboru Sťažností a námietok CDCP SR. *„Preto odporúčame, aby dediči požiadali notára o preverenie, či zosnulý príbuzný mal v centrálnom depozitári vedený účet. A ak ho mal, aké cenné papiere na účte sú.“* Na základe informácie z centrálného depozitára potom notár cenné papiere do dedičstva zahrnie.

Zdedené cenné papiere

Notár v právoplatnom rozhodnutí o dedičstve určí kto a ako cenné papiere zdedil. Ak je cenných papierov málo alebo v nepárnom počte, dediči sa samozrejme môžu dohodnúť, že cenné papiere prejdú na jedného z nich a vzájomne sa vyplatia. *„V tejto súvislosti odporúčame cenné papiere nedeliť na spoluvlastnícke podiely, pretože takto delené cenné papiere prakticky strácajú svoju hodnotu,“* radí Michal Ninis. Odborníci ďalej odporúčajú dôkladne si preveriť skutočnú trhovú hodnotu zdedených cenných papierov. Odmena notárovi za jeho služby sa totiž vypočítava ako percentuálny podiel z celkovej hodnoty zdedeného majetku, teda aj z hodnoty zdedených cenných papierov. Ak tieto cenné papiere budú „nadhodnotené“, budete platiť za služby notárovi zbytočne veľkú sumu. Preto si sami preverte skutočnú hodnotu zdedených cenných papierov, nespoliehajte sa iba na ich ohodnotenie zo strany notára. *„Hodnotu cenných papierov je možné si overiť u obchodníkov s cennými papiermi, v banke, v hospodárskej dennej tlači či na internete,“* dopĺňa Michal Ninis. Neraz sa totiž stáva, že notár cenné papiere zahrnuté do dedičstva ocení podľa menovitej hodnoty a nie podľa ich skutočnej trhovej hodnoty. Menovitá hodnota cenných papierov je úplne iná, vo väčšine prípadov vyššia, ako ich trhovú hodnotu.

Majiteľ účtu

Ak máte cenné papiere zahrnuté do právoplatného rozhodnutia o dedičstve, teda ste ich legitímne zdedili, ešte stále s nimi nemôžete voľne disponovať. Zákon o cenných papieroch totiž upravuje pojem majiteľ cenných papierov. A tým je len osoba, ktorá nadobudla cenné papiere a zároveň je ako ich majiteľ uvedená v evidencii centrálného depozitára alebo jeho účastníka. Ako právoplatný dedič teda musíte podať príkaz na registráciu prechodu zdedených cenných papierov z účtu poručiteľa (teda z

úctu pôvodného majiteľa) na váš účet. Tento príkaz je možné podať iba u niektorého z členov centrálného depozitára, ich zoznam nájdete na web stránke cdcpsk. Na realizáciu tohto úkonu je vo všeobecnosti potrebné predložiť právoplatné rozhodnutie o dedičstve a podať písomný príkaz na registráciu prechodu cenných papierov. Najvhodnejšie je riešiť toto podanie osobne, predtým však odporúčame informovať sa priamo u konkrétneho člena CDCP o možnom spôsobe podania príkazu, nakoľko to môže byť rôznorodé.

Môžem o dedičstvo prísť?

Môže sa samozrejme stať, že o dedičstve bonitných cenných papierov sa dozviete dodatočne. Tu logicky vyvstáva otázka, či je možné v tomto prípade niečo urobiť smerom k náprave. Občiansky zákonník dovoľuje obnovenie dedičského konania. To znamená, že postup je stále rovnaký. Ak zistíte dodatočne, že váš zosnulý príbuzný vlastnil hodnotné cenné papiere, je potrebné ich zahrnúť do rozhodnutia o dedičstve a následne požiadať o registráciu prechodu cenných papierov z účtu zosnulého na vás ako dediča. Pokiaľ si dáte veci do poriadku, môžete spätne požiadať emitenta cenných papierov, aby vám vyplatil dividendy, pokiaľ samozrejme nie je tento nárok premlčaný. V zmysle Občianskeho zákonníka je premlčacia doba tri roky, ale viaceré firmy majú túto dobu stanovenú individuálne, aj na viac rokov.

Cenné papiere bez hodnoty

Centrálny depozitár nespoplatňuje od roku 2012 účty zosnulých. V tejto súvislosti pripomíname, že je potrebné, aby dediči zaslali na adresu CDCP kópiu úmrtného listu, ktorý nie je potrebné notársky overiť. Až po získaní úmrtného listu, centrálny depozitár nebude ďalej spoplatňovať vedenie účtu. Účet teda nie je spoplatnený a vy zistíte, že zdedené cenné papiere nemajú žiadnu hodnotu. Čo v takom prípade? Najjednoduchším riešením sa môže zdať, nechať zdedené cenné papiere na účte. Aj tu odborník radí opak. „*Tu odporúčame, nenechávať cenné papiere na účte,*“ hovorí Michal Ninis. „*Je lepšie dať si veci do poriadku, pretože to môže skomplikovať život napríklad ďalším dedičom v budúcnosti.*“ Cenné papiere bez hodnoty je možné ponúknuť obchodníkom s cennými papiermi JELLYFISH alebo DLHOPIS, ktorí situáciu za poplatok vyriešia. Alebo ak majú cenné papiere nejakú hodnotu, môžete sa rozhodnúť ich predat. Toto je jednoduché, môžete to totiž urobiť priamo z účtu pôvodného majiteľa bez potreby predchádzajúcej registrácie prechodu.

Kontakt pre médiá:

Ing. Dagmar Kopuncová

PR manažér

CDCP SR, a.s.

tel.: 02/ 59 395 125

e-mail: dagmar.kopuncova@cdcpsk